C/2026/3914

1.9.2026

RECOMANDAREA CONSILIULUI

din 10 iulie 2026

privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale Belgiei

(C/2026/3914)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului ([1]), în special articolul 3 alineatul (3),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice ([2]), în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

(1) Regulamentul (UE) 2024/1263 precizează obiectivele cadrului de guvernanță economică, care constau în promovarea unor finanțe publice solide și sustenabile, a unei creșteri durabile și favorabile incluziunii și a rezilienței prin intermediul reformelor și al investițiilor, precum și în prevenirea deficitelor excesive. Regulamentul menționat prevede obligația Consiliului și a Comisiei de a asigura o supraveghere multilaterală în contextul semestrului european, în conformitate cu obiectivele și cerințele prevăzute în Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE). Semestrul european presupune, în special, formularea recomandărilor specifice fiecărei țări și supravegherea punerii în aplicare a acestora.

(2) La 25 noiembrie 2025, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă 2026, în care nu a identificat Belgia printre statele membre pentru care ar fi necesar un bilanț aprofundat. Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro ([3]), o recomandare de recomandare a Consiliului referitoare la capitalul uman în Uniunea Europeană și o propunere de raport comun privind ocuparea forței de muncă pentru 2026, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor pentru politicile de ocupare a forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale. Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro ([4]) la 21 aprilie 2026, iar Raportul comun privind ocuparea forței de muncă și Recomandarea referitoare la capitalul uman la 9 martie 2026.

([1]) Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului (JO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice (JO L 306, 23.11.2011, p. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([3]) JO C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

([4]) JO C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) La 29 ianuarie 2025, Comisia a publicat Busola pentru competitivitate, un cadru strategic care urmărește să stimuleze competitivitatea la nivel mondial a Uniunii în următorii cinci ani. În acest document sunt identificate cele trei imperative de transformare în materie de inovare, decarbonizare și competitivitate, precum și securitatea ca piloni esențiali pentru o creștere economică durabilă. De la publicarea sa, Busola pentru competitivitate a stat la baza activității semestrului european, ceea e asigură faptul că politicile economice ale statelor membre ale UE sunt coerente cu obiectivele strategice ale UE, creând o abordare unificată a guvernanței economice care promovează creșterea durabilă, inovarea și reziliența în întreaga Uniune.

(4) În 2026, semestrul european pentru coordonarea politicilor economice continuă să se desfășoare în paralel cu etapa finală a punerii în aplicare a Mecanismului de redresare și reziliență (MRR) ([5]). Planurile de redresare și reziliență (PRR), împreună cu finanțarea politicii de coeziune, au fost esențiale pentru realizarea prioritățiilor de politică din cadrul semestrului european, deoarece planurile trebuiau să abordeze în mod eficace toate sau o parte semnificativă a provocărilor identificate în recomandările relevante specifice fiecărei țări emise în ciclurile recente, iar programele finanțate prin politica europeană de coeziune trebuiau să țină seama de recomandările specifice fiecărei țări. Pe măsură ce MRR se apropie de sfârșitul duratei sale de viață, rămâne esențial să se asigure continuitatea și valorificarea reformelor și a investițiilor sprijinite și puse în aplicare în cadrul MRR, în special a celor care contribuie la abordarea provocărilor identificate în recomandările specifice fiecărei țări.

(5) La 3 iunie 2026, Comisia a publicat raportul de țară pentru 2026 referitor la Belgia. În acesta, s-au evaluat progresele realizate de Belgia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice acestei țări din 2025 și s-a făcut bilanțul implementării de către Belgia a PNRR. Pe baza analizei respective, raportul de țară a identificat cele mai presante provocări cu care se confruntă Belgia. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de Belgia în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale Uniunii în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei și a excluziunii sociale, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite.

(6) La 20 iunie 2025, Consiliul a adoptat, pe baza evaluării și a recomandării Comisiei, o recomandare de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Belgiei ([6]). Planul vizează perioada cuprinsă între 2025 și 2029 și prezintă o ajustare bugetară repartizată pe șapte ani. Consiliul a recomandat următoarele rate maxime de creștere a cheltuielilor nete: 3,6 % în 2025, 2,5 % în 2026, 2,5 % în 2027, 2,1 % în 2028 și 2,1 % în 2029, ceea ce corespunde ratelor maxime cumulate de creștere calculate prin raportare la anul de referință 2024 de 3,6 % în 2025, 6,1 % în 2026, 8,8 % în 2027, 11,1 % în 2028 și 13,4 % în 2029. Pentru perioada 2025-2029, aceste rate maxime de creștere a cheltuielilor nete coincid cu traiectoria corectivă, conform recomandării formulate de Consiliu în temeiul articolului 126 alineatul (7) din TFUE la 20 iunie 2025, cu scopul de a pune capăt situației de deficit excesiv ([7]). Pe baza evaluării de către Comisie a măsurilor eficace, efectuată la 3 iunie 2026 ([8]), procedura de deficit excesiv pentru Belgia se suspendă.

([5]) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([6]) Recomandarea Consiliului din 20 iunie 2025 de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Belgiei (JO C, C/2025/3698, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3698/oj).

([7]) Recomandarea Consiliului în vederea încetării situației de deficit excesiv din Belgia, adoptată la 20 iunie 2025. Toate documentele referitoare la procedura aplicabilă deficitelor excesive în cazul Belgiei pot fi consultate la adresa: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Belgium_en.

([8]) Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții intitulată „Semestrul european 2026 – pachetul de primăvară”, COM(2026) 200 final.

(7) Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și repercusiunile acestuia constituie o provocare existențială pentru Uniunea Europeană. Comisia a invitat statele membre să solicite activarea clauzei derogatorii naționale prevăzute în Pactul de stabilitate și de creștere într-un mod coordonat, pentru a sprijini eforturile UE de obținere a unei creșteri rapide și semnificative a cheltuielilor pentru apărare ([9]), iar această propunere a fost salutată de Consiliul European reunit la 6 martie 2025. În urma solicitării Belgiei, Consiliul a adoptat, la 8 iulie 2025, la recomandarea Comisiei, o recomandare care îi permite Belgiei să se abată de la ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete recomandate ([10]). Perioada în care este activată clauza derogatorie națională (2025-2028) îi permite Belgiei să acorde din nou prioritate cheltuielilor publice sau să crească veniturile publice, astfel încât cheltuielile de apărare mai mari pe o perioadă mai îndelungată să nu pună în pericol sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu.

(8) La 30 aprilie 2026, Belgia și-a prezentat Raportul anual pe 2026 privind progresele înregistrate ([11]), referitor la respectarea ratelor maxime de creștere recomandate ale cheltuielilor nete, la punerea în aplicare a setului de reforme și investiții care stau la baza prelungirii perioadei de ajustare și la punerea în aplicare a reformelor și investițiilor care răspund principalelor provocări identificate în recomandările specifice fiecărei țări din cadrul semestrului european. Raportul anual privind progresele înregistrate reflectă, de asemenea, raportarea bianuală efectuată de Belgia cu privire la progresele realizate în ceea ce privește implementarea planului său de redresare și reziliență în conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/241. Raportul privind măsurile luate în cadrul procedurii aplicabile deficitelor excesive este integrat în Raportul anual privind progresele înregistrate.

(9) Creșterea PIB-ului real în anul 2025 a fost de 1,0 %, iar inflația IAPC a fost de 3,0 %. În previziunile Comisiei din primăvara anului 2026, se estimează că PIB-ul real va crește cu 0,7 % în 2026 și cu 0,9 % în 2027, iar inflația IAPC va fi de 3,4 % în 2026 și de 2,6 % în 2027.

(10) Pe baza datelor furnizate de Eurostat ([12]), deficitul public al Belgiei a crescut de la 4,4 % din PIB în 2024 la 5,2 % din PIB în 2025. Creșterea deficitului în 2025 reflectă în principal scăderea veniturilor din impozitele directe, în special a celor provenite de la corporații, și creșterea cheltuielilor pentru apărare. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data la care s-au făcut previziunile, previziunile Comisiei din primăvara anului 2026 estimează că deficitul public va fi de 5,2 % din PIB în 2026 și de 5,4 % din PIB în 2027. În pofida măsurilor de consolidare menite să limiteze cheltuielile curente și a unei creșteri cumulate a cheltuielilor nete sub nivelul maxim recomandat, se preconizează că deficitul doar se va stabiliza în 2026, ca urmare a creșterii economice slabe și a creșterii plăților dobânzilor. Creșterea deficitului în 2027 reflectă în principal creșterea cheltuielilor legate de apărare și plata dobânzilor.

(11) Pe baza estimărilor Comisiei, orientarea bugetară ([13]), care include atât cheltuielile finanțate la nivel național, cât și cheltuielile finanțate de UE, a fost una contracționistă în 2025, situându-se la 0,3 % din PIB. Se preconizează că aceasta va fi contracționistă atât în 2026, cât și în 2027, de 0,8 % și, respectiv, 0,6 % din PIB.

([9]) Comunicarea Comisiei intitulată „Integrarea unei creșteri a cheltuielilor pentru apărare în cadrul Pactului de stabilitate și de creștere”, Bruxelles, 19.3.2025, C(2025) 2000 final.

([10]) Recomandarea Consiliului din 8 iulie 2025 care permite Belgiei să se abată de la ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete stabilite de Consiliu în temeiul Regulamentului (UE) 2024/1263 (Activarea clauzei derogatorii naționale) (JO C, C/2025/3960, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3960/oj).

([11]) Rapoartele anuale privind progresele înregistrate pentru 2026 sunt disponibile la adresa:https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([12]) Euroindicatorii Eurostat, 22 aprilie 2026.

([13]) Orientarea fiscal-bugetară este definită ca o măsură a variației anuale a poziției bugetare subiacente a administrației publice. Scopul său este de a evalua impulsul economic generat de politicile fiscal-bugetare, atât cele finanțate la nivel național, cât și cele finanțate din bugetul UE. Orientarea fiscal-bugetară este măsurată ca diferența dintre (i) creșterea potențială pe termen mediu și (ii) variația cheltuielilor primare, fără măsurile discreționare privind veniturile și incluzând cheltuielile finanțate printr-un sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii.

(12) Din datele furnizate de Eurostat ([14]) reiese că datoria publică a Belgiei a crescut de la 103,9 % din PIB la sfârșitul anului 2024 la 107,9 % din PIB la sfârșitul anului 2025. Creșterea ponderii datoriei publice în 2025 reflectă în principal deficitul primar ridicat (+ 2,9 puncte procentuale), un efect favorabil al „bulgărelui de zăpadă” (- 1,3 puncte procentuale) și o ajustare datorie-deficit cu efect de creștere a datoriei (+ 2,3 puncte procentuale). Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data-limită a previziunilor, în previziunile Comisiei din primăvara anului 2026 se estimează că ponderea datoriei în PIB va crește la 110,5 % până la sfârșitul anului 2026 și la 112,8 % până la sfârșitul anului 2027. Creșterea ponderii datoriei în 2026 și 2027 reflectă în principal deficitele primare ridicate, în timp ce efectul favorabil de „bulgăre de zăpadă” și ajustările datorie-deficit cu efect de creștere a datoriei se compensează reciproc.

(13) Conform datelor Eurostat ([15]), cheltuielile publice totale pentru apărare în Belgia au fost de 1,4 % din PIB în 2025, ceea ce corespunde unei creșteri de 0,5 puncte procentuale din PIB în comparație cu anul de referință 2021. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2026, se preconizează că acestea vor fi de 1,6 % din PIB în 2026, ceea ce corespunde unei creșteri de 0,7 puncte procentuale din PIB comparativ cu 2021 ([16]).

(14) Uniunea se confruntă în continuare cu riscuri de întreruperi ale aprovizionării cu energie și de volatilitate ridicată a prețurilor, exacerbate de tensiunile geopolitice care afectează piețele mondiale ale petrolului și gazelor. Experiența dobândită în urma crizei energetice din perioada 2022-2023 a arătat că măsurile ample și neținte implică costuri bugetare mari și sunt ineficiente din punct de vedere social și economic. De la izbucnirea războiului în Orientul Mijlociu în februarie 2026, Belgia a adoptat măsuri de politică bugetară pentru a atenua impactul prețurilor ridicate la energie asupra gospodăriilor ([17]). Printre acestea se numără o măsură nețintită de compensare a costurilor mai ridicate ale combustibililor prin intermediul unui credit fiscal pentru întreprinderile care își majorează indemnizația de kilometraj pentru angajați și o măsură țintită pentru a compensa costurile mai ridicate cu încălzirea ale gospodăriilor vulnerabile. Aceste măsuri ar urma să expire la 1 iulie 2026. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2026, costul bugetar al acestor măsuri ar urma să fie de mai puțin de 0,1 % din PIB în 2026, inclusiv în cazul în care măsurile ar fi prelungite până la sfârșitul anului.

(15) Pe baza calculelor Comisiei, cheltuielile nete ale Belgiei au crescut cu 3,7 % în 2025. Creșterea cheltuielilor nete în 2025 depășește rata maximă de creștere recomandată, ceea ce corespunde unei abateri de 0,1 % din PIB în termeni anuali. Cu toate acestea, abaterea se încadrează în flexibilitatea prevăzută de clauza derogatorie națională, ținând seama de creșterea cheltuielilor pentru apărare.

(16) Pe baza calculelor Comisiei, se preconizează o creștere a cheltuielilor nete ale Belgiei cu 2,0 % în 2026 și, cumulat, cu 5,8 % în 2025 și 2026. Creșterea preconizată a cheltuielilor nete în 2026 se situează sub rata maximă de creștere recomandată. Dacă se iau în considerare împreună anii 2025 și 2026, se preconizează că și rata cumulată de creștere a cheltuielilor nete se va situa sub rata maximă de creștere recomandată.

(17) Recomandarea de aprobare a planului pe termen mediu al Belgiei identifică setul de reforme și investiții care stau la baza prelungirii perioadei de ajustare și indică un calendar pentru punerea lor în aplicare. Ținând seama de informațiile furnizate de Belgia în raportul său anual privind progresele înregistrate, Comisia constată că punerea în aplicare a etapelor-cheie ale acestor reforme și investiții, care trebuiau realizate până la 30 aprilie 2026, pare să fie, în linii mari, pe drumul cel bun. Cu toate acestea, unele reforme s-au confruntat cu întârzieri în punerea în aplicare. Mai exact, reforma pensiilor a fost adoptată de Parlament la 28 mai 2026. Reformele fiscale, prevăzute pentru T1-2026, au fost parțial puse în aplicare, urmând ca părțile rămase vor fi finalizate până în iulie 2026. Cele două reforme de îmbunătățire a coordonării bugetare între diferitele niveluri de guvernare, prevăzute pentru T4-2025, au fost convenite în mare măsură la nivel guvernamental și trebuie acum să fie legiferate, proces care urmează a fi finalizat până la sfârșitul anului 2026. Comisia consideră că, în general, Belgia și-a respectat angajamentele în mod satisfăcător ([18]).

([14]) Euroindicatorii Eurostat, 22 aprilie 2026.
([15]) Eurostat, Cheltuielile administrațiilor publice în funcție de clasificarea funcțiunilor guvernamentale (COFOG).
([16]) Definiția NATO pentru cheltuielile de apărare diferă de definiția COFOG pentru apărare. În plus, ar putea exista diferențe din cauza momentului înregistrării cheltuielilor, în special a celor cu echipamentele militare, deoarece raportarea NATO nu urmează normele conturilor naționale privind momentul înregistrării.
([17]) Acest lucru reflectă situația de la data-limită a previziunilor Comisiei din primăvara anului 2026 (4 mai 2026).
([18]) Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții intitulată „Semestrul european 2026 – pachetul de primăvară”, COM(2026) 200 final.

(18) Belgia se confruntă cu riscuri ridicate în ceea ce privește sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu și lung. Este necesară o strategie bugetară cuprinzătoare pentru a aduce datoria publică pe o traiectorie descendentă, continuând în același timp reformele menite să consolideze creșterea potențială. Cheltuielile publice din Belgia sau situat la 54,2 % din PIB în 2025, fiind printre cele mai ridicate din UE. Persistența cheltuielilor publice ridicate în Belgia, care necesită o sarcină fiscală globală ridicată, afectează eficiența economică. Măsurile de politică sunt fragmentate între diferitele niveluri de guvernare (municipalități, provincii, regiuni și comunități, nivel federal) din Belgia. Coexistența lor implică o distribuție complexă a competențelor și un risc de duplicare, conducând la costuri administrative redundante, fără a îmbunătăți neapărat calitatea serviciilor publice furnizate. Lipsa unei coordonări interfederale eficace complică punerea în aplicare a anumitor politici și reforme și conduce la ineficiențe în gestionarea investițiilor publice. Prin urmare, pentru a asigura sustenabilitatea finanțelor publice în Belgia sunt necesare acțiuni decisive în ceea ce privește cheltuielile publice, din punctul de vedere al nivelului, al compoziției și al eficienței globale ale acestora. Deși introducerea analizelor cheltuielilor la nivel federal și la nivelul entităților federate (regiuni și comunități) reprezintă un prim pas către îmbunătățirea calității cheltuielilor publice, sunt necesare acțiuni suplimentare pentru a direcționa resursele publice către politici mai favorabile creșterii. Raționalizarea structurilor guvernamentale, clarificarea competențelor și consolidarea coordonării interfederale ar putea contribui la o mai mare eficiență economică, oferind în același timp o marjă de manevră bugetară.

(19) Potrivit Raportului Comisiei din 2024 privind îmbătrânirea populației ([19]), cheltuielile cu pensiile și cu îngrijirea pe termen lung sunt principalii factori determinanți ai unei creșteri preconizate a cheltuielilor legate de îmbătrânirea populației cu aproximativ 5 puncte procentuale din PIB până în 2070, cu mult peste media UE de 1,4 puncte procentuale. Reforma în curs a pensiilor ar urma să reducă cu 1,6 puncte procentuale creșterea preconizată a cheltuielilor cu pensiile în perioada 2024–2070. Cu toate acestea, se preconizează că Belgia va rămâne una dintre țările cu cele mai mari cheltuieli publice pentru îngrijirea pe termen lung din UE, acestea fiind de 2,3 % din PIB în 2022 (față de media UE de 1,7 %). Se preconizează că, până în 2070, cheltuielile cu îngrijirea pe termen lung vor crește cu 1,7 puncte procentuale din PIB, față de o creștere medie de 0,8 puncte procentuale la nivelul UE, ceea ce contribuie la o creștere a riscurilor legate de sustenabilitatea finanțelor publice pe termen lung. Datele disponibile sugerează că ponderea persoanelor care sunt independente sau dependente într-o mică măsură de îngrijire și care locuiesc în centre de îngrijire rezidențială era ridicată în Regiunea Bruxelles și în Valonia, cu toate că aceasta a scăzut în ultimii zece ani. Regiunile iau măsuri pentru ca utilizarea diferitelor structuri de îngrijire să fie mai eficientă din punctul de vedere al costurilor, deși majoritatea măsurilor au un domeniu de aplicare limitat sau se află într-un stadiu incipient. Acest lucru sugerează că se poate îmbunătăți în continuare eficiența serviciilor de îngrijire din punctul de vedere al costurilor, inclusiv prin consolidarea măsurilor de descurajare a utilizării excesive a îngrijirii rezidențiale și prin îmbunătățirea serviciilor comunitare.

(20) Implicarea sistematică, substanțială și în timp util a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali, a societății civile și a altor părți interesate relevante rămâne esențială pentru a asigura asumarea pe scară largă a reformelor și implementarea cu succes a instrumentelor de finanțare ale Uniunii, precum și în contextul semestrului european.

(21) În Belgia s-au înregistrat progrese satisfăcătoare în ceea ce privește implementarea programelor politicii de coeziune, care includ Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul pentru o tranziție justă (FTJ) și Fondul social european Plus (FSE+), în special în ceea ce privește selecția proiectelor. Cu toate acestea, este important să se intensifice eforturile pentru a asigura implementarea rapidă a proiectelor selectate, în special pentru a accelera utilizarea fondurilor de către beneficiari, maximizând în același timp impactul acestora pe teren. Belgia ia deja măsuri în cadrul programelor sale din cadrul politicii de coeziune pentru a stimula competitivitatea și creșterea economică. În același timp, Belgia trebuie să accelereze punerea în aplicare a Fondului pentru o tranziție justă (FTJ), deoarece resursele trebuie plătite până la sfârșitul anului 2026. Este esențial să se asigure implementarea rapidă și eficace a noilor investiții identificate de Belgia în evaluarea sa intermediară a fondurilor politicii de coeziune, în special a investițiilor legate de cele cinci priorități prevăzute în Regulamentul privind evaluarea intermediară ([20]).

([19]) Comisia Europeană și Comitetul pentru politică economică, Raportul din 2024 privind îmbătrânirea populației, disponibil la adresa: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en.

([20]) Regulamentul (UE) 2025/1914 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 septembrie 2025 de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/1058 și (UE) 2021/1056 în ceea ce privește măsuri specifice de abordare a provocărilor strategice în contextul evaluării intermediare.

(22) Belgia se confruntă cu o serie de provocări legate de inovare, de mediul de afaceri, de sarcina administrativă și de reglementare și de complexitate, de restricțiile legislative din sectorul serviciilor, de decarbonizarea industriei și a transporturilor, de implementarea energiei din surse regenerabile, de subvențiile pentru combustibilii fosili, de calitatea apei și depunerile excesive de azot, de deficitul de forță de muncă și de neconcordanța dintre cererea și oferta de competențe, de integrarea grupurilor defavorizate pe piața forței de muncă, de sistemul de învățământ și de profesia de cadru didactic.

(23) În pofida inițiativelor de simplificare luate de toate nivelurile de guvernare, sarcina de reglementare ridicată și nivelul crescut de complexitate administrativă continuă să afecteze negativ mediul de afaceri din Belgia. În plus, o utilizare mai sistematică a evaluărilor impactului și un acces mai bun la date ar îmbunătăți calitatea procesului de elaborare a politicilor. Sarcina administrativă asupra întreprinderilor este ridicată, în special în ceea ce privește reglementarea ocupării forței de muncă, sistemul de securitate socială și costurile operaționale. Întreprinderile care trebuie să gestioneze mai multe sisteme regionale sau să obțină autorizații comerciale pentru a-și dezvolta activitatea se confruntă cu constrângeri semnificative. Autorizațiile sunt gestionate de autoritățile federale, regionale și locale, ceea ce face ca procesul să fie complex, fragmentat și costisitor. Acest lucru este valabil în special în cazul autorizațiilor de construcție, care au un impact negativ asupra sectorului construcțiilor și conduc la deficite de locuințe și la întârzieri în proiectele de infrastructură. Lipsa de resurse și ineficiența sistemului de justiție, care se traduce prin întârzieri persistente acumulate și proceduri lente, continuă, de asemenea, să reprezinte o provocare pentru sectorul de afaceri. În plus, restricțiile aplicabile în cazul anumitor profesii reglementate rămân ridicate, ceea ce ar putea împiedica activitatea comercială transfrontalieră sau ar putea crea bariere la intrarea pe piață pentru întreprinderi. Reglementări stricte sau alte bariere de acces se aplică și în cazul furnizării transfrontaliere de servicii, precum în sectorul comerțului cu amănuntul și în sectorul energetic, ceea ce poate limita concurența.

(24) Belgia are unul dintre cele mai scăzute niveluri de dinamism al întreprinderilor din UE ([21]). Deși ponderea întreprinderilor noi din Belgia este similară cu cea a țărilor învecinate, ponderea întreprinderilor cu creștere puternică (întreprinderi în curs de extindere) este cu mult sub media UE (0,25 % față de 0,79 %). Printre barierele care împiedică întreprinderile nou-înființate belgiene să se extindă se numără costurile ridicate ale forței de muncă și reducerile fiscale în funcție de dimensiune ([22]). Printre acestea, s-a constatat că subvenția pentru primul angajat nu este eficace pentru a stimula crearea de locuri de muncă durabile și că anumite caracteristici fiscale speciale pentru întreprinderile mici și mijlocii (IMM-uri) (de exemplu, o rată redusă a impozitului pe profit) au încurajat antreprenorii să își înființeze firme și să transforme veniturile din muncă în venituri din capital („societăți de administrare”). Accesul dificil la finanțare în faza de extindere poate împiedica, de asemenea, dezvoltarea întreprinderilor. Acest lucru este valabil în special deoarece piețele de capital de risc și de creștere nu sunt dezvoltate pe scară largă. Armonizarea normelor fiscale pentru toate tipurile de investiții (inclusiv pentru investițiile imobiliare, produsele de pensii, conturile de economii, conturile de titluri de valoare) ar putea stimula investițiile de capital.

(25) Deși Belgia se numără printre liderii UE în materie de inovare și are un nivel ridicat de intensitate a cercetării și dezvoltării (3,36 % din PIB în 2024, printre cele mai ridicate rate din UE), activitatea de cercetare și dezvoltare din Belgia este concentrată în câteva industrii și întreprinderi mari și se confruntă cu mai multe bariere care împiedică difuzarea inovării în întreaga economie. În plus, în Valonia, impactul investițiilor în cercetare și dezvoltare asupra ocupării forței de muncă și a economiei rămâne limitat din cauza sprijinului fragmentat acordat întreprinderilor și a diversificării economice insuficiente, deși unele reforme în curs ar putea să inverseze tendința. Întreprinderile cu cel mai mare potențial de creștere nu beneficiază de nivelurile ridicate ale facilităților fiscale pentru cercetare și dezvoltare. Pentru a obține rezultate mai bune în materie de inovare și o creștere susținută a productivității, ar fi necesară o răspândire mai largă a inovațiilor între sectoare economice și întreprinderi. Studiile ([23]) arată că există posibilități de îmbunătățire a eficienței și eficacității sprijinului public pentru cercetare și inovare, în special în ceea ce privește evitarea efectelor de excludere și o mai bună alocare a resurselor către întreprinderile cu creștere puternică. În plus, rata scăzută a mobilității locurilor de muncă în Belgia, care se poate datora unor factori precum nivelul ridicat al primelor de vechime și transparența salarială scăzută, limitează, de asemenea, răspândirea inovării în restul economiei.

([21]) Banca Națională a Belgiei, Indicatorii tabloului de bord privind competitivitatea, raportul pe 2024.
([22]) Bijnens, G. (2025) Reigniting growth: trends and challenges for business dynamism in Belgium. NBB Economic Review.
([23]) OCDE (2021a), *R&D Tax Incentives: Belgium*, 2020. Schoonackers, R. (2020), „Tax incentives for R&D: Are they effective?”, *NBB Economic Review* și OCDE (2024), *OECD Economic Surveys*: *Belgium*, 2024.

(26) Deși aprovizionarea cu energie electrică cu emisii scăzute de dioxid de carbon (energia nucleară și energia din surse regenerabile) continuă să crească, Belgia rămâne dependentă într-o măsură foarte mare de importurile de combustibili fosili (67,1 % din mixul energetic al Belgiei). În 2024, îmbunătățirile în materie de eficiență energetică nu au fost suficiente pentru a menține tendința descendentă a consumului final de energie al Belgiei, observată începând din 2019. Acest lucru se explică în principal prin creșterea consumului de energie și a emisiilor din sectorul transporturilor. De asemenea, sunt necesare măsuri de politică mai ambițioase pentru decarbonizarea parcului imobiliar, inclusiv a locuințelor sociale, care reprezintă 33 % din consumul național de energie. Datorită măsurilor de renovare, consumul de energie al locuințelor a scăzut, însă nu suficient pentru a atinge obiectivele de renovare pe termen lung.

(27) Costurile ridicate ale energiei electrice împiedică decarbonizarea în continuare a economiei și, în special, a sectorului de producție. După impozite și taxe ([24]), costul unitar al energiei electrice pentru sectorul industrial este de aproape patru ori mai mare decât costul gazului, ceea ce reprezintă una dintre cele mai ridicate rate din UE, iar acest lucru împiedică trecerea de la combustibilii fosili la energia electrică. Deși guvernul intenționează să reducă accizele la energia electrică, sunt necesare măsuri de politică eficace pentru a stimula trecerea industriilor la o energie mai curată. Contractele pe diferență privind emisiile de carbon și achizițiile publice verzi ar putea contribui la reducerea riscurilor aferente investițiilor și ar putea stimula și mai mult decarbonizarea industriilor. Promovarea practicilor economiei circulare ar putea contribui, de asemenea, la reducerea cererii de energie în industrie și a dependenței de importurile de materii prime critice. În plus, investițiile în infrastructura energetică și în tehnologiile cu emisii scăzute de dioxid de carbon ar sprijini decarbonizarea industriilor cu emisii ridicate de dioxid de carbon și greu de decarbonizat, în special în Valonia și în Flandra, inclusiv în zona portului Anvers, menținând în același timp competitivitatea.

(28) Cu toate că ponderea energiei din surse regenerabile în producția totală de energie electrică a atins nivelul record de 34,7 % în 2025, introducerea surselor regenerabile de energie în Belgia este încă încetinită de capacitatea insuficientă a rețelei, care a devenit principala provocare a tranziției energetice a Belgiei. Deși sunt planificate mai multe proiecte de infrastructură pentru consolidarea rețelei de energie electrică, progresele în ceea ce privește conexiunile esențiale sunt lente, în special din cauza blocării procesului decizional în Valonia și a problemelor legate de obținerea autorizațiilor. Modernizarea mai rapidă a infrastructurii de rețea și accelerarea procedurilor de acordare a autorizațiilor ar favoriza utilizarea surselor regenerabile de energie. În plus, ajustarea cadrelor juridice pentru a stimula investițiile în stocarea energiei electrice și a încuraja răspunsul părții de consum, precum și facilitarea partajării energiei prin stimularea instalării contoarelor inteligente în Bruxelles și Valonia ar putea spori flexibilitatea consumului de energie și ar putea genera câștiguri în materie de eficiență energetică.

(29) Creșterea consumului final de energie al Belgiei este cauzată în principal de creșterea consumului de energie și a emisiilor din sectorul transporturilor, în special din sectoarele aviației internaționale, transportului maritim și transportului rutier de mărfuri ([25]). Transportul feroviar rămâne o opțiune insuficient de atractivă, atât pentru transportul de călători, cât și pentru cel de mărfuri, iar numărul autoturismelor a crescut constant, ceea ce a dus la costuri ridicate generate de congestionarea traficului. Ponderea autoturismelor electrice în numărul total de autoturisme vândute a scăzut recent, probabil din cauza lipsei infrastructurii de încărcare în Valonia. Intensificarea îmbunătățirilor în materie de eficiență energetică, sprijinirea electrificării și a producției și utilizării combustibililor durabili pentru sectorul aviației și cel maritim ar putea accelera decarbonizarea sectorului transporturilor. În plus, aplicarea unor taxe rutiere în funcție de tipul de vehicul, efectuarea unor investiții suplimentare în transportul public – pe lângă investițiile incluse în Planul de redresare și reziliență al Belgiei – și promovarea utilizării în comun a autoturismelor (*car sharing*) și a mobilității active ar face transportul mai durabil.

([24]) Impozitele și taxele cuprind taxele pe valoarea adăugată, accizele, contribuția federală pentru energie, suprataxa offshore, taxele legate de securitatea aprovizionării și mecanismele de asigurare a capacității, certificatele verzi, taxele de cogenerare, taxele pentru obligația de serviciu public, taxele de sprijin pentru energia din surse regenerabile, finanțarea tarifelor sociale și costurile obligației de eficiență energetică.

([25]) *EU transport in figures: Statistical pocketbook*, 2024.

(30) Autoritățile belgiene ([26]) au estimat că subvențiile federale directe pentru combustibilii fosili au reprezentat 2,4 % din PIB în 2022, pentru o mare parte a acestora neexistând un plan de eliminare treptată înainte de 2030. În special, subvențiile pentru combustibilii fosili care nu abordează în mod expres sărăcia energetică și nu răspund preocupărilor reale în materie de securitate energetică, împiedică electrificarea și nu sunt esențiale pentru competitivitatea industrială ar putea fi considerate o prioritate în procesul de eliminare treptată. Subvențiile pentru combustibilii fosili, cum ar fi reducerea accizelor la motorina profesională, cardurile de carburant acordate de întreprinderi și reducerea TVA-ului la gaze sunt ineficiente din punct de vedere economic și perpetuează dependența de combustibilii fosili. Accizele reduse la păcură și gaze diminuează costurile acestora, în comparație cu energia electrică, ceea ce împiedică trecerea la sisteme de încălzire mai verzi și frânează renovarea energetică a clădirilor. Întrucât Belgia riscă să nu își îndeplinească obiectivele în materie de renovare și eficiență energetică pentru 2030, intensificarea investițiilor în renovările energetice și completarea investițiilor cu reforme de politică pentru a transfera stimulentele către renovarea energetică și soluțiile de încălzire cu emisii scăzute de dioxid de carbon, protejând în același timp echitatea, ar contribui la accelerarea tranziției energetice. Deși s-a anunțat o deplasare a accizelor de la electricitate către combustibilii fosili pentru gospodării, nu este sigur dacă această măsură va fi suficientă pentru a modifica prețurile relative ale energiei electrice și ale combustibililor fosili suficient de rapid pentru a permite îndeplinirea obiectivelor pentru 2030.

(31) Calitatea apei și degradarea naturii reprezintă o provocare, deoarece majoritatea corpurilor de apă din Belgia sunt afectate de surse de poluare difuze. Agricultura intensivă, în special creșterea animalelor, eliberează volume mari de poluanți în aer, în sol și în apă. Deși au fost luate măsuri, producția de energie electrică, sectorul metalurgic și producția de substanțe chimice sunt, în continuare, surse de poluare. Nivelurile în scădere ale biodiversității pun în pericol sectoarele economice care depind în mare măsură de serviciile ecosistemice. Soluțiile bazate pe natură sunt esențiale pentru consolidarea rezilienței la schimbările climatice și pentru protejarea economiei de impactul fenomenelor meteorologice extreme. Guvernul flamand a adoptat un al șaptelea program revizuit de acțiune privind nitrații, însă sunt necesare acțiuni suplimentare pentru a reduce depunerile excesive de azot și pentru a face agricultura mai durabilă.

(32) Belgia are o rată scăzută de ocupare a forței de muncă (72,8 % față de media de 76,1 % în UE), iar ratele de ocupare a forței de muncă variază foarte mult de la o regiune la alta. Participarea pe piața forței de muncă a grupurilor defavorizate, și anume a persoanelor care provin din familii de migranți, a persoanelor cu un nivel scăzut de educație, a persoanelor în vârstă și a persoanelor cu handicap, este scăzută. În 2025, Belgia a adoptat reforme majore ale pieței forței de muncă, inclusiv limitarea la doi ani a duratei prestațiilor de șomaj. Cu toate acestea, impactul acestor reforme va depinde de eficacitatea politicilor însoțitoare de activare a forței de muncă. În plus, există posibilitatea de a îmbunătăți eficacitatea măsurilor menite să contribuie la integrarea grupurilor defavorizate pe piața forței de muncă și de a îmbunătăți eficiența serviciilor publice regionale de ocupare a forței de muncă. Acest lucru ar trebui să contribuie, de asemenea, la reducerea numărului ridicat de persoane care trăiesc în gospodării cu un grad foarte scăzut de ocupare și la abordarea diferențelor dintre regiuni și grupuri în ceea ce privește rezultatele de pe piața forței de muncă. În același timp, deși a scăzut constant în 2025, rata locurilor de muncă vacante din Belgia rămâne cu mult peste media UE (3,8 % față de 2,1 % în 2025). Deficitul de forță de muncă și de competențe rămâne deosebit de ridicat în sectorul serviciilor, precum și în sectoarele profesional, științific și tehnic și în sectoare precum asistența medicală, construcțiile și TIC, toate acestea fiind importante pentru competitivitatea viitoare, inclusiv pentru tranziția verde și cea digitală. Perfecționarea și recalificarea ar putea reduce neconcordanțele dintre cererea și oferta de competențe, însă participarea adulților la educație sau formare este scăzută (conform Anchetei privind educația adulților: 34,9 % în 2022; UE: 39,5 %), în special în cadrul grupurilor defavorizate.

(33) Având în vedere rolul esențial al capitalului uman în consolidarea competitivității și a autonomiei strategice a Uniunii, în 2026 Consiliul a recomandat statelor membre să ia măsuri pentru a aborda urgent provocările structurale legate de capitalul uman în domeniul competențelor, al educației și al formării, care frânează competitivitatea. Recomandările specifice adresate Belgiei în 2026 pot contribui la punerea în aplicare a Recomandării Consiliului referitoare la capitalul uman în Uniune.

([26]) FPS Finance (2024), *Inventory of federal fossil fuel subsidies*.

(34) Performanțele educaționale ale copiilor și tinerilor în ceea ce privește competențele de bază (alfabetizare, matematică și științe) în toate cele trei comunități (flamandă, franceză și germană) sunt în scădere pe termen lung, astfel cum reiese din evaluările internaționale. Deși comunitatea flamandă și cea franceză pun în aplicare reforme la scară largă ale programelor de învățământ axate pe competențele de bază, lacunele în materie de educație legate de statutul socioeconomic și de migrație persistă și sunt exacerbate de orientarea timpurie către diferite parcursuri educaționale și de repetarea claselor. Consolidarea învățării la locul de muncă ar putea îmbunătăți relevanța pentru piața forței de muncă a educației și formării profesionale (EFP) de nivel mediu. Creșterea numărului de înscrieri în domeniile științei, tehnologiei, ingineriei și matematicii (STIM) și al tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) la toate nivelurile, în special în rândul studentelor, ar putea contribui la satisfacerea cererii de pe piața forței de muncă. În prezent sunt puse în aplicare măsuri de reducere a deficitului de cadre didactice, dar cadrele didactice din Belgia se confruntă în continuare cu obstacole în ceea ce privește implicarea în activități de învățare profesională eficace și se simt subapreciate de societate. Cheltuielile publice pentru educație sunt printre cele mai ridicate din UE, reprezentând 4,4 % din PIB pentru învățământul preșcolar, primar și secundar. Acest lucru poate fi legat de un raport între numărul de elevi și numărul de cadre didactice mai scăzut în fiecare comunitate și de un nivel comparativ mai ridicat de repetare a clasei, precum și de un timp de predare statutar relativ mai scăzut ([27]). Abordarea segmentării sistemului de învățământ poate spori eficiența cheltuielilor și poate aborda provocările structurale.

(35) Având în vedere legăturile strânse dintre economiile statelor membre din zona euro și contribuția lor colectivă la funcționarea uniunii economice și monetare, în 2026 Consiliul a recomandat statelor membre din zona euro să ia măsuri, inclusiv prin intermediul planurilor lor de redresare și reziliență, pentru a pune în aplicare Recomandarea din 2026 privind politica economică a zonei euro. În cazul Belgiei, recomandarea 1 contribuie la punerea în aplicare a primei și a celei de a doua recomandări privind zona euro, recomandarea 2 contribuie la punerea în aplicare a celei de a patra recomandări privind zona euro, recomandarea 3 contribuie la punerea în aplicare a celei de a șaptea și a celei de a noua recomandări privind zona euro, recomandarea 4 contribuie la punerea în aplicare a celei de a șaptea recomandări privind zona euro, iar recomandarea 5 contribuie la punerea în aplicare a celei de a cincea recomandări privind zona euro.

RECOMANDĂ ca, în 2026 și în 2027, Belgia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să respecte în continuare ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete recomandate de Consiliu la 20 iunie 2025, pentru a pune capăt situației de deficit excesiv, utilizând în același timp flexibilitatea disponibilă în temeiul clauzei derogatorii naționale activate de Consiliu. Să consolideze în ansamblu cheltuielile pentru apărare și securitate și nivelul de pregătire în aceste domenii, asigurând, în același timp, sustenabilitatea datoriei și eficiența cheltuielilor și adaptând treptat bugetul pentru a susține creșterea structurală a cheltuielilor pentru apărare. Să se asigure că măsurile luate pentru a atenua impactul creșterii prețurilor la energie sunt temporare, orientate către protejarea gospodăriilor vulnerabile sau către satisfacerea nevoilor întreprinderilor mari consumatoare de energie, păstrează stimulentele pentru economisirea energiei și sunt compatibile din punctul de vedere al costului bugetar cu angajamentele asumate în contextul cadrului fiscal al UE. Să pună în continuare în aplicare setul de reforme și investiții care stau la baza prelungirii perioadei de ajustare, în conformitate cu recomandarea Consiliului din 20 iunie 2025. Să îmbunătățească eficiența cheltuielilor publice, să simplifice structurile guvernamentale și să consolideze coordonarea interfederală. Să eficientizeze din punctul de vedere al costurilor sistemul de îngrijire pe termen lung, menținând în același timp accesul la îngrijire și servicii conexe la prețuri rezonabile.

2. Să asigure continuitatea reformelor și a investițiilor implementate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență. Să își intensifice eforturile în vederea implementării programelor politicii de coeziune, bazându-se, după caz, pe realocări către prioritățile strategice convenite în contextul evaluării intermediare și pe flexibilitățile prevăzute de cadrul politicii de coeziune.

3. Să simplifice și să îmbunătățească reglementarea, să reducă sarcina administrativă, inclusiv prin simplificarea procedurilor de autorizare și prin eliminarea barierelor de reglementare din domeniul serviciilor, pentru a îmbunătăți mediul de afaceri și dinamica întreprinderilor, abordând în același timp provocările regionale. Să intensifice diseminarea inovării prin direcționarea sprijinului public pentru cercetare și dezvoltare către întreprinderile cu cel mai mare potențial de creștere și prin promovarea mobilității profesionale a lucrătorilor, precum și să faciliteze accesul la finanțare pentru întreprinderile în curs de extindere.

([27]) OCDE (2024), *Education at a Glance 2024: OECD Indicators*, OECD Publishing, Paris, How much time do teachers spend teaching and working?: Education at a Glance 2024 | OECD.

4. Să reducă dependența generală de combustibilii fosili, inclusiv prin îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor și prin stimularea în continuare a industriei în vederea decarbonizării. Să ia măsuri pentru a crește utilizarea și oferta de soluții de transport durabil și să abordeze congestionarea traficului rutier. Să accelereze modernizarea infrastructurii de rețea și introducerea energiei din surse regenerabile, prin simplificarea în continuare a procedurilor de autorizare și abordarea, în același timp, a provocărilor regionale, și să promoveze flexibilitatea cererii și tehnologiile de stocare. Să elimine treptat subvențiile pentru combustibilii fosili, mai ales în sectorul transporturilor și în cel al încălzirii, inclusiv prin deplasarea accizelor de la energia electrică către combustibilii fosili. Să ia măsuri suplimentare privind agricultura durabilă prin îmbunătățirea calității apei și prin reducerea depunerilor excesive de azot.

5. Să abordeze deficitul de forță de muncă și decalajul dintre cererea și oferta de competențe. Să consolideze eficacitatea și direcționarea politicilor active în domeniul pieței forței de muncă pentru a integra mai bine grupurile defavorizate pe piața forței de muncă și pentru a aborda disparitățile regionale. Să îmbunătățească performanța și echitatea sistemelor de educație și formare și să sporească relevanța acestora pentru piața forței de muncă, în special în domeniile TIC și STIM. Să continue reformele pentru consolidarea profesiei de cadru didactic prin dezvoltarea unor parcursuri profesionale mai flexibile și mai atractive și prin dezvoltarea posibilităților de formare a cadrelor didactice.

Adoptată la Bruxelles, 10 iulie 2026.

Pentru Consiliu

Președintele

S. HARRIS